

HELSE-, MILJØ- OG SIKKERHETS DATABLAD

Produktnavn:	EPOFIX HARDENER	Side:	1/7
Revisjonsdato:	2007-07-04	Printdato:	2007-07-04
Produkt nr.:	M1231026	SDS-ID:	N/7.0

1. IDENTIFIKASJON AV KJEMIKALIET OG ANSVARLIG FIRMA

<u>Produktnavn:</u>	EPOFIX HARDENER	<u>P-nr.</u>	Ennå ikke tildelt
<u>Anvendelse:</u>	Til innstøping og impregnering av materialografiske emner	<u>Emballasjestørrelse:</u>	130; 500 ml
<u>Leverandør:</u>	Struers A/S Pederstrupvej 84 DK-2750 Ballerup Tel: +45 44 600 800		
Ansvarlig for utarbeidelse av sikkerhetsdatabladet:	SDS_info@dhigroup.com		

2. VIKTIGSTE FAREMOMENTER

Produktet er klassifisert: C; R34 Xn; R21 R43 R52/53

Skadevirkninger på mennesker: Virker etsende. Langvarig kontakt forårsaker alvorlige øye- og vevskader. Vær oppmerksom på at symptomer på lungeødem (kortpustethet) kan oppstå inntil 24 timer etter eksponering. Produktet inneholder et allergifremkallende stoff som kan gi allergiske reaksjoner hos disponerte personer.

Skadevirkninger på miljøet: Skadelig for vannlevende organismer, kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet.

3. STOFFBLANDINGERS SAMMENSETNING OG STOFFENES KLASSIFISERING

Produktet inneholder: herder.

%:	CAS-nummer:	EF-nr.:	Kjemisk navn:	Fareklassifisering:	Anm.:
95-100	112-24-3	203-950-6	Trietylentetramin	C;R34 Xn;R21 R43 R52/53	
0-5	7732-18-5	231-791-2	Vann	-	

4. FØRSTEHJELPSTILTAK

Innånding: Gå ut i frisk luft og forbli i ro. Vær oppmerksom på at symptomer på lungeødem (kortpustethet) kan oppstå inntil 24 timer etter eksponering. Tilkall ambulanse umiddelbart.

Hudkontakt: Ta av tilsølte klær og skyll huden grundig med vann. Ved eksem eller andre hudplager: Kontakt lege og ta med sikkerhetsdatabladet.

Øyekontakt: Skyll straks med rikelige mengder vann. Fjern evt. kontaktlinser og åpne øyet godt opp. Tilkall ambulanse. Fortsett skylling under transport til sykehus. Ta med sikkerhetsdatabladet.

Inntak: Skyll straks munnen og drikk rikelige mengder vann. Hold personen under oppsyn. Ved ubehag transporteres personen til sykehus og ta med sikkerhetsdatabladet. Fremkall ikke brekning.

Produktnavn:	EPOFIX HARDENER	Side:	2/ 7
Revisjonsdato:	2007-07-04	Printdato:	2007-07-04
Produktnr.:	M1231026	SDS-ID:	N/7.0

5. TILTAK VED BRANNSLUKNING

<u>Brannsløkkingsmidler:</u>	Ta hensyn til omgivende materialer ved valg av brannslukkingsmiddel.
<u>Særlige farer:</u>	Ved oppvarming og brann dannes det svært giftige nitrose damper/gasser.
<u>Beskyttelsesutstyr til sløkkingspersonale:</u>	Valg av åndedrettsvern ved brann: Følg bedriftens generelle forholdsregler.

6. TILTAK VED UTILSIKTET UTSLIPP

<u>Personlige sikkerhetstiltak:</u>	Unngå kontakt med huden og øynene. Hvis du ønsker mer informasjon om personlig beskyttelse, kan du se punkt 8.
<u>Miljøbeskyttelsestiltak:</u>	Må ikke ledes ut i avløp, jord eller vannløp.
<u>Metoder til opprydning:</u>	Søl suges opp med ikke-brennbart absorberende materiale. Hvis du ønsker mer informasjon om avhending, kan du se punkt 13.

7. HÅNDTERING OG OPPBEVARING

<u>Håndtering:</u>	Unngå kontakt med huden og øynene. Skift straks gjennomvåte klær. Følg god kemikaliehygiene.
<u>Tekniske tiltak:</u>	Bruk arbeidsmetoder som minimerer kontakt.
<u>Tekniske forskrifter:</u>	Punktavsug anbefales. Det skal være lett tilgang til vann og muligheter for øyeskylling.
<u>Tekniske forskrifter for oppbevaring:</u>	Ingen spesielle forholdsregler.
<u>Oppbevaringsbetingelser:</u>	Oppbevares på et kjølig og godt ventilert sted.

Produktnavn:	EPOFIX HARDENER	Side:	3/ 7
Revisjonsdato:	2007-07-04	Printdato:	2007-07-04
Produkt nr.:	M1231026	SDS-ID:	N/7.0

8. EKSPONERINGSKONTROLL OG PERSONLIG VERNEUTSTYR

<u>Tekniske tiltak:</u>	Sørg for tilstrekkelig ventilasjon. Punktavsug anbefales. Øyeskylleflaske skal være tilgjengelig på arbeidsplassen.
<u>Personlig verneutstyr:</u>	Personlig verneutstyr bør velges i henhold til CEN-standard og i samarbeid med leverandøren av personlig verneutstyr.
<u>Åndedrettsvern:</u>	Ved utilstrekkelig ventilasjon og ved kortvarig arbeid må det brukes egnet åndedrettsvern. Bruk egnet åndedrettsvern med gassfilter, type K.
<u>Håndvern:</u>	Bruk vernehansker. Best egnet er hansker av neopren. Hanske må velges i samarbeid med hanskeleverandøren, som kan opplyse om hanskematerialets gjennomtrengningstid.
<u>Øyevern:</u>	Bruk vernebriller/ansiktsskjerm.
<u>Hudvern:</u>	Bruk forkle eller vernedrakt ved fare for sprut.
<u>Kontrolltiltak for miljøeksponering:</u>	Krav om kontroll av luftforurensning.

9. FYSISKE OG KJEMISKE EGENSKAPER

Utseende:	gul væske
Lukt:	karakteristisk
pH:	>12
Kokepunkt:	260-290°C
Flammepunkt:	114°C
Ekspløsjongrense:	1-3.6 vol%
Relativ tetthet:	0.98
Løselighet:	oppløselig i vann
Andre opplysninger:	VOC (Volatile Organic Substances): 0 g/l (*)

10. STABILITET OG REAKTIVITET

<u>Stabilitet:</u>	Stabil under normale temperaturforhold.
<u>Tilstander/materialer som skal unngås:</u>	Oppvarming. Direkte sollys.
<u>Farlige spaltningsprodukter:</u>	Ved oppvarming og brann dannes svært giftige nitrøse gasser.

Produktnavn:	EPOFIX HARDENER	Side:	4/ 7
Revisjonsdato:	2007-07-04	Printdato:	2007-07-04
Produkt nr.:	M1231026	SDS-ID:	N/7.0

11. OPPLYSNINGER OM HELSEFARE

<u>Innånding:</u>	Ikke aktuelt ved normale romtemperaturer. Ved oppvarming kan det dannes giftige damper.
<u>Hudkontakt:</u>	Virker etsende. Langvarig kontakt forårsaker alvorlige vevskader. Fare for utvikling av overfølsomhet eller allergiske reaksjoner hos disponerte personer. Inneholder komponenter som kan trenge gjennom huden.
<u>Øyekontakt:</u>	Virker etsende. Øyeblikkelig førstehjelp er nødvendig.
<u>Inntak:</u>	Virker etsende. Selv små mengder kan forårsake alvorlige skader.
<u>Spesifikke effekter:</u>	Fare for utvikling av overfølsomhet.

12. MILJØOPPLYSNINGER

<u>Mobilitet:</u>	Produktet er vannløselig og kan spres i vannmiljøet.
<u>Nedbrytbarhet:</u>	Produktet er ikke bionedbrytbart.
<u>Økotoksisitet:</u>	Skadelig for vannlevende organismer, kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet.
<u>Bioakkumulerings- potensial:</u>	Data om bioakkumulasjon er ikke tilgjengelig.
<u>Andre skadevirkninger:</u>	Ingen kjente.

13. FJERNING AV KJEMIKALIEAVFALL

Avfall og rester fjernes/deponeres i overensstemmelse med lokale forskrifter. Avfall klassifisert som farlig avfall. Vær klar over at herdet materiale ikke anses som farlig avfall.

<u>Avfall i form av rester:</u>	EAK-kode: 16 05 08
---------------------------------	--------------------

Produkt navn: EPOFIX HARDENER

Side: 5/ 7

Revisjonsdato: 2007-07-04

Printdato: 2007-07-04

Produkt nr.: M1231026

SDS-ID: N/7.0

14. OPPLYSNINGER OM TRANSPORT**UN-nummer:** 2259**Proper shipping name:** TRIETHYLENETETRAMINE, SOLUTION**Siø (IMDG):****Class:** 8**PG:** II**MP:** No**EmS:** F-A , S-B**MFAG:** 1**Innenlandske vannveier:** Skal håndteres lokalt.**Luft (ICAO/IATA):****Class:** 8**PG:** II**Land (RID/ADR):****Klasse:** 8**Emballasjegruppe:** II**Fareseddel for primærfare:** 8**Fareseddel for tilleggsrisiko:** -

Produktnavn:	EPOFIX HARDENER	Side:	6/ 7
Revisjonsdato:	2007-07-04	Printdato:	2007-07-04
Produkt nr.:	M1231026	SDS-ID:	N/7.0

15. OPPLYSNINGER OM LOVER OG FORSKRIFTERFaremerking:

Etsende

Inneholder: Trietylentetramin

- R21 Farlig ved hudkontakt.
- R34 Etsende.
- R43 Kan gi allergi ved hudkontakt.
- R52/53 Skadelig for vannlevende organismer, kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet.
- S24/25 Unngå kontakt med huden og øynene.
- S26 Får man stoffet i øynene; skyll straks grundig med store mengder vann og kontakt lege.
- S27 Tilsølte klær må fjernes straks.
- S36/37/39 Bruk egnede verneklær, vernehansker og vernebriller/ansiktsskjerm.
- S45 Ved uhell eller illebefinnende er omgående legebehandling nødvendig; vis etiketten om mulig.
- S60 Dette kjemikaliyet og dets emballasje skal behandles som farlig avfall.
- S61 Unngå utslipp til miljøet. Se helse-, miljø- og sikkerhets- (HMS) datablad for ytterligere informasjon.

Norske særregler:

Personer under 18 år må som hovedregel ikke arbeide med dette produktet.

Nasjonal lovgivning:

Europaparlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006 av 18. desember 2001 om registrering, evaluering, autorisasjon og restriksjoner av kjemikalier (REACH), om opprettelse av et europæisk kjemikalieagentur og om endring av direktiv 1999/45/EF og opphevelse av Rådets forordning (EØF) nr. 793/93 og Kommissjonens forordning (EF) nr. 1488/94 og Rådets direktiv 76/769/EØF og Kommissjonens direktiv 91/155/EØF, 93/67/EF, 93/105/EF og 2000/21/EF, med endringer.

Forskrift om klassifisering, merking m.v. av farlige kjemikalier, 16.07.2002 nr. 1139, med endringer.

Forskrift om utarbeidelse og distribusjon av helse-, miljø- og sikkerhetsdatablad for farlige kjemikalier (Databladsforskriften), 19.12.1997 nr. 1323, med endringer.

Forskrift om arbeid av barn og ungdom, 30.04.1998 nr. 551, med endringer.

Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften). 01.06 2004 nr. 930, med endringer.

Produktnavn:	EPOFIX HARDENER	Side:	7 / 7
Revisjonsdato:	2007-07-04	Printdato:	2007-07-04
Produktnr.:	M1231026	SDS-ID:	N/7.0

16. ANDRE OPPLYSNINGER AV BETYDNING FOR HELSE, MILJØ OG SIKKERHET

Brukeren skal være instruert i arbeidets utførelse og kjenne innholdet av dette sikkerhetsdatabladet.

Følgende punkter inneholder revisjoner eller nye opplysninger: 9.

(*) viser til endringer i forhold til forrige utgave.

Godkjent av DHI.

Ordlyd av risikosetninger:

R21	Farlig ved hudkontakt.
R34	Etsende.
R43	Kan gi allergi ved hudkontakt.
R52/53	Skadelig for vannlevende organismer, kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet.

Opplysningene i dette sikkerhetsdatabladet er basert på opplysninger som var i DHI's besittelse på det tidspunkt sikkerhetsdatabladet ble utarbeidet, og er gitt under forutsetning av at produktet anvendes under de forhold som er angitt, og i samsvar med den anvendelsesmåte som er spesifisert på emballasjen eller i relevant teknisk litteratur. Ethver annen bruk av produktet, eventuelt i kombinasjon med andre produkter eller prosesser, skjer på brukerens eget ansvar.

Utarbeidet av DHI - Centre for Environment and Toxicology, Agern Allé 5, DK-2970 Hørsholm, Denmark. www.dhigroup.com.